

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 36/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till godkännande av fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration (Prümfördraget) och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget samt vissa lagar som har samband med det

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 november 2006 en proposition med förslag till godkännande av fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration (Prümfördraget) och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget samt vissa lagar som har samband med det (RP 243/2006 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet och lagutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandena (GrUU 56/2006 rd, LaUU 23/2006 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Antti Pelttari, polisdirektör Kimmo Hakonen, avdelningschef, regeringsråd Tomi Vuori, polisöverinspektör Marja Karttala och överinspektör Kukka Savolainen, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Tuula Majuri, justitieministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio
- professor Olli Mäenpää
- professor Tuomas Ojanen
- professor Kaarlo Tuori.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare lämnat utlåtande FvUU 22/2006 rd om Prümfördraget som ett unionsärende (E 97/2005 rd).

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terro-

rism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration, dvs. det så kallade Prümfördraget.

Prümfördraget är ett fördrag mellan Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Luxemburg, Ne-

derländerna och Österrike som undertecknades den 27 maj 2005. Syftet med fördraget är att fördjupa de fördragsslutande parternas gränsöverskridande samarbete, särskilt för att bekämpa terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration. Fördraget innehåller bestämmelser om utbyte av DNA-, fingeravtrycks- och fordonregisteruppgifter, gränsöverskridande operativt samarbete samt bekämpning av terrorism och olaglig migration. I fördraget ingår dessutom bestämmelser om dataskydd.

Prümfördraget har i enlighet med artikel 50 trätt i kraft internationellt mellan Spanien och Österrike den 1 november 2006. För övriga signatarstater träder fördraget i kraft 90 dagar efter det att instrumentet för ratificering eller godkännande av fördraget deponerats. Finland skulle binda sig till fördraget genom att deponera sin anslutningsakt hos Förbundsrepubliken Tysklands regering, som fungerar som depositarie, när riksdagen har godkänt fördraget. För Finlands del skulle fördraget träda i kraft 90 dagar efter det att anslutningsakten deponerats.

Fördraget avser att göra det gränsöverskridande informationsutbytet och samarbetet kring de former av brottslighet som fördraget gäller effektivare. Inte minst informationsutbytet om de personregister som upprätthålls av polisen ska bli effektivare. Principen i fördraget är att det föreskrivs om innehållet i registren och om princi-

perna för registrering i varje fördragsslutande parts nationella lagstiftning, och att fördraget inte avser att harmonisera principerna. Fördraget anknyter i alla delar till samarbete som genomförs eller planeras inom Europeiska unionen. Det genomförs i praktiken den så kallade principen om tillgång enligt 2004 års Haagprogram mellan de fördragsslutande parterna. Fördraget är öppet för alla EU:s medlemsstater. I fördraget finns en skrivning om att det ska införlivas med EU. EU:s rättsakter har med stöd av en explicit fördragsbestämmelse företrädde framför bestämmelserna i fördraget.

I propositionen finns också ett förslag till lag om ikraftsättande av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av fördraget. Lagen avses träda i kraft genom förordning av republikens president samtidigt som Prümfördraget träder i kraft för Finlands del.

Vidare föreslås ändringar i vapenlagen, polislagen, lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, lagen om fordonstrafikregistret, strafflagen och utlänningslagen. Meningen är att de föreslagna lagarna ska träda i kraft samtidigt som Prümfördraget träder i kraft för Finlands del och därför ska det föreskrivas om tidpunkten för deras ikraftträdande genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänna synpunkter

Syftet med propositionen är att sätta i kraft Prümfördraget nationellt i Finland. Fördraget utgör en rättslig ram för ett fördjupat gränsöverskridande praktiskt samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna i de avtalsslutande staterna. Fördraget ska göra samarbetet mellan de fördragsslutande staterna effektivare och lättare, inte minst för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration.

Brottsligheten har i allt större utsträckning blivit gränsöverskridande. Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att det analogt krävs mellanstatlig samverkan för att bekämpa den. Grundlagsutskottet har ansett att internationella åtaganden med liknande innehåll är det slag av internationellt samarbete enligt 1 § 3 mom. i grundlagen som är både sedvanligt och tillrådligt.

Förvaltningsutskottet, vars fackområde Prümfördraget i allt centralt hänför sig till, har tidigare lämnat ett ganska omfattande utlåtande, FvUU 22/2006 rd (se också StoUU 7/2006 rd

och LaUU 4/2006 rd), om Prümfördraget som ett unionsärende utifrån en utredning från statsrådet (E 97/2005 rd). Utskottet omfattade i sitt utlåtande regeringens syn på Prümfördragets roll i att bekämpa allvarlig internationell brottslighet och förbättra unionens inre säkerhet. Ur Finlands synvinkel ligger fördragets största mervärde i att framför allt informationsutbytet mellan de brottsbekämpande myndigheterna blir effektivare och den nytta det medför för brottsutredningen och brottsbekämpningen. Utskottet anser att vi kan gå vidare med förberedelserna för en proposition om Finlands anslutning till Prümfördraget, förutsatt att de frågor som förvaltningsutskottet tar upp i sitt utlåtande utreds på djupet. Utskottet noterar att propositionen har utarbetats med behörig hänsyn till de faktorer det lyft fram i sitt utlåtande FvUU 22/2006 rd. Också utredningen om fördragets innehåll är utförligare i propositionen än i den tidigare E-skrielsen.

Prümfördraget har trätt i kraft mellan Spanien, Österrike och Tyskland den 1 november 2006. Enligt uppgift kommer det dessutom att träda i kraft för Belgiens, Luxemburgs och Nederländernas del under första halvåret 2007. Utöver Finland har Italien, Portugal och Slovenien uttalat sitt intresse för att tillträda Prümfördraget.

EU:s ministerråd för inrikes frågor har enligt uppgift diskuterat informationsutbytet roll för samarbetet vid sitt möte den 15 januari 2007. En jämförelse mellan DNA-profiler i tyska och österrikiska register har gett över 3 000 träffar. Bland dem finns uppgifter om över 30 brott mot liv, över 20 allvarliga sexualbrott och inemot 150 rån. Betydelsen av ett informationsutbyte kan redan utifrån de här resultaten i Prümfördragets första tillämpningsfas betraktas som avsevärd.

Utskottet inskärper att de viktigaste befogenhetsbestämmelserna och myndigheternas befogenheter utifrån och inom ramen för dem är bundna av den nationella lagstiftningen. Fördragsbestämmelserna medger följaktligen inte i sig och omedelbart vare sig polisen eller någon annan myndighet en självständig behörighet,

utan befogenheterna måste läggas fast i den nationella lagstiftningen.

EU:s medlemsstater åtar sig i artikel 29 i unionsfördraget att utforma gemensamma insatser för att förebygga och bekämpa brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri. Genom polissamarbetet förbättras det operativa samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott. De gemensamma insatserna ska enligt unionsfördraget dessutom omfatta insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information om brottslighet.

Medlemsstaterna har avtalat om konkreta insatser med anledning av principerna i unionsfördraget i Haagprogrammet 2004. Enligt programmet blir principen om tillgång tillämplig i unionen från början av 2008. Det betyder att en brottsbekämpande myndighet i en medlemsstat som behöver uppgifter från en annan stat för sitt uppdrag får tillgång till myndighetsuppgifter i den andra staten. Principen om tillgång innebär att uppgifter bara får utbytas för lagstadgade uppdrag.

Kommissionen lämnade i slutet av 2005 ett förslag till rambeslut om genomförandet av principen om tillgång till rådet. Det har gått långsamt framåt med behandlingen av kommissionens förslag i rådets arbetsgrupp. Veterligen är det osannolikt att principen om tillgång till uppgifter kan genomföras inom utsatt tid, alltså i början av 2008. Det beror på om de gemensamma reglerna för dataskydd inom tredje pelaren kan fastställas och sättas i kraft. Förberedelserna för det projektet förefaller att ha hakat upp sig. Förhandlingarna om skydd för personuppgifter har inte varit odelat positiva (FvUU 54/2006 rd — U 48/2005 rd). Enligt propositionen kan det förväntas att principen om tillgång genomförs i unionen utifrån bestämmelserna och de tekniska lösningarna i Prümfördraget.

Sju EU-medlemsstater har sinsemellan ingått Prümfördraget. Finland har inte varit med och berett fördraget. Det har inte beretts i unionens

institutioner och därmed har bestämmelserna om fördjupat samarbete jämfört med unionsfördraget inte tillämpats på det. Förfarandet kan kritiseras. Men faktum kvarstår att Prümfördraget gäller i en del av signatärstaterna och att erfarenheterna redan nu är positiva. I inledningen till fördraget uppger sig parterna ha som mål att agera föregångare i syfte att vidareutveckla det europeiska samarbetet.

EU:s nuvarande ordförandeland Tyskland har tagit upp frågan om att införliva bestämmelserna i Prümfördraget i unionens rättsliga system. Det tyska förslaget har fått bred uppslutning. Enligt artikel 47 tillämpas Europeiska unionens lagstiftning i stället för fördraget, om unionen i framtiden godkänner lagstiftning som hör till området för fördraget. Fördraget räknar alltså redan i sig med att bli åsidosatt i framtiden. Utskottet noterar att tidsplanen till denna del är helt öppen och hänvisar samtidigt till de svårigheter som hänger ihop med genomförandet av principen om tillgång.

Utskottet poängterar att det oberoende av integrationsprocessen är viktigt att Finland går med i fördraget också därför att vi som Prümstat får fullvärdigt medinflytande över tillämpningen och vidareutvecklingen av fördraget. Utifrån en politisk förklaring den 5 december 2006 från de stater som undertecknat Prümfördraget är Finland redan nu med i Prümstaternas utvecklingssamarbete. Men fullvärdiga rättigheter får Finland inte förrän anslutningen är folkrättsligt bindande.

Prümfördraget ser ut att bli ett stort framsteg i utvecklingen av EU:s rättsliga och inrikes frågor. Det ger medlemsstaterna en konkret möjlighet att fördjupa informationsutbytet och samarbetet inte minst för bekämpning av allvarlig brottslighet. Med hjälp av fördraget kan principen om tillgång i Haagprogrammet omsättas i praktiken. Ur vår synvinkel har det inte heller kommit fram några sådana missförhållanden i sak som talar för att Finland tills vidare borde avstå från att gå med.

Prümfördraget bygger på sådana krav på respekt för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatsprincipen som är acceptabla med

tanke på vår grundlag och den rättsliga ordningen över lag. På tal om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna kan det påpekas här att samtliga avtalslutande parter är bundna av Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna. Förvaltningsutskottet lyfter fram principen att bestämmelserna i Prümfördraget i konkreta situationer ska tolkas positivt med tanke på de grundläggande och de mänskliga rättigheterna.

Ett internationellt fördrag träder i kraft i Finland på de beviskraftiga språk som nämns i fördraget, i detta fall tyska, spanska, franska och holländska. De finsk- och svenskspråkiga översättningarna av fördraget i propositionen saknar juridisk betydelse med tanke på riksdagens beslut om godkännande och ikraftsättande.

Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att översättningarnas riktighet är av speciellt stor betydelse i och med att Prümfördraget innehåller bestämmelser som är känsliga med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Grundlagsutskottet påtalar i sitt utlåtande en lång rad felaktigheter och inexactheter i den finska översättningen av fördraget. Översättningen måste ses över i sin helhet innan fördraget publiceras i Finlands författningssamlings fördragsserie.

Det föreskrivs typiskt om internationellt informationsutbyte och operativt samarbete för förebyggande och utredning av brott antingen i bilaterala avtal, som Finland har ingått med de stater som är viktiga i samarbets sammanhang, eller multilaterala avtal. I propositionens motivering nämns exempel på multilaterala internationella avtal. Avtalsnätverket kompletteras av nationell lagstiftning. Också för att sätta i kraft Prümfördraget nationellt har man omfattat en sådan författningpolitisk lösning att det egentliga fördraget, ikraftsättandelagen och den övriga nationella lagstiftningen utgör en helhet. Förvaltningsutskottet har fått en särskild utredning om hur Prümfördraget innehållsligt förhåller sig till vissa andra internationella fördrag.

Med hänvisning till propositionen och annan utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker Prümför-

draget. Det tillstyrker dessutom lagförslagen i propositionen med de överväganden och ändringsförslag som framgår av betänkandet.

DNA-profiler, fingeravtrycksuppgifter och övriga personuppgifter (artiklarna 12–15)

Enligt Prümfördraget inrättar de fördragsslutande parterna nationella databaser över DNA-analyser för undersökning av brott och upprätthåller dem. Förfrågningar, användning och annan behandling av uppgifter ska ske i enlighet med den nationella lagstiftningen. De fördragsslutande parterna utser ett nationellt kontaktställe för sökning och jämförelse av uppgifter, som i enskilda fall ges tillträde till de andra fördragsslutande parternas DNA- och fingeravtrycksuppgifter för utredning av brott. Sökningen sker automatiskt med hjälp av en sökrobot. De fördragsslutande parterna ska endast ha tillträde till sådana DNA-poster som anger DNA-profilen och ett referensnummer. Referensuppgifterna får inte innehålla uppgifter som möjliggör en omedelbar identifiering av den berörda personen. Referensuppgifter, som inte kan kopplas till en viss person, ska kunna identifieras som sådana. Förfarandet är detsamma när man söker fingeravtrycksuppgifter. Om man får en träff på den sökta uppgiften begärs personuppgifterna både i fråga om DNA-uppgifter och fingeravtrycksuppgifter enligt avtal och bestämmelser om straffrättsligt samarbete. Sakkunniga som utskottet har hört har ansett att detta tvåstegssystem är en exemplarisk lösning med tanke på skyddet för personuppgifter.

Utskottet understryker att artiklarna 2–15 i fördraget som innehåller bestämmelser om insamling, behandling och översändande av DNA-profiler, fingeravtrycksuppgifter, fordonsuppgifter och övriga personuppgifter, inte ger polisen eller någon annan myndighet självständig befogenhet att behandla sådana uppgifter, utan befogenheten bestäms genom nationell lagstiftning. Det föreskrivs t.ex. om bestämmande och förvaring av DNA-profiler i 5 kap. 11 § och 6 kap. 5 § i tvångsmedelslagen (450/1987). Om upptagande, förvarande och registrering av fing-

eravtrycksuppgifter föreskrivs i sin tur i 6 kap. 4 § i tvångsmedelslagen.

Brottsutredningen blir effektivare och snabbare när begäran om rättshjälp tack vare träffen på referensuppgifter kan skickas direkt till den rätta staten. Samtidigt ökar risken för att åka fast. Det är på sin plats att de fördragsslutande parterna kan jämföra uppgifter för bekämpning och utredning av brott som motvikt till principen om fri rörlighet i EU.

Utskottet konstaterar att DNA-uppgifter bara kan utnyttjas för utredning av brott, alltså först när ett brott redan har begåtts. De fördragsslutande parterna kan begära fingeravtrycksuppgifter av varandra och utnyttja dem inte bara för utredning av brott utan också för att förebygga brott.

Bestämmelserna om utbyte av DNA-uppgifter i Prümfördraget gör ingen skillnad mellan om någon är misstänkt för ett brott eller t.ex. part eller utomstående. Det uppstår inte något egentligt problem eftersom personuppgifter ska lämnas ut enligt nationella bestämmelser och avtal om straffrättsligt samarbete.

Med stöd av Prümfördraget kan fordonsregisteruppgifter användas inte bara för att förhindra och utreda brott utan också för att garantera allmän ordning och säkerhet. Vad gäller fordonsregisteruppgifter får man direkt tillträde till själva uppgifterna.

För att förhindra brott och garantera ordning och säkerhet vid stora evenemang, typ stora idrottsevenemang och Europeiska rådets möten, bör de fördragsslutande parterna sända varandra uppgifter och personuppgifter i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen. Skyldigheten gäller utlämnande av uppgifter både på begäran och på eget initiativ (artiklarna 13–14). I det här sammanhanget kan det påpekas att det i artikel 46 i Schengenfördraget föreskrivs att varje avtalsslutande part på eget initiativ får förmedla uppgifter till en annan part om uppgifterna kan anses vara av intresse för denna med tanke på brottsbekämpning eller allmän ordning och säkerhet. Enligt utredning överlappar artiklarna 13 och 14 i Prümfördraget på denna punkt redan gällande bestämmelser. Prümfördragets

betydelse är närmast att understryka skyldigheten att lämna ut uppgifter i samband med stora evenemang.

Översändande av uppgifter för bekämpning av terroristbrott (artikel 16)

De fördragsslutande parterna kan utifrån artikel 16 i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och i enskilda fall också utan föregående förfrågan för bekämpning av terroristbrott översända personuppgifter och övriga uppgifter till de nationella kontaktställena i de övriga fördragsslutande parterna, om det på basis av tillgängliga fakta finns skäl att anta att de berörda personerna kommer att göra sig skyldiga till terroristbrott. Med terroristbrott avses sådana brott som det föreskrivs om i artiklarna 1—3 i rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpning av terrorism.

Förvaltningsutskottet noterar att argumentet för att översända uppgifter är det vaga uttrycket om det "finns skäl att anta" att den person som uppgifterna gäller kommer att begå ett brott. Det väsentliga är emellertid att bestämmelsen tillämpas enligt den nationella lagstiftningen. I Finland betyder det i första hand 37 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). Villkoren för att lämna ut uppgifter enligt den föreslås inte bli uppluckrade.

Vad gäller uppgifterna i artikel 16 i fördraget poängter förvaltningsutskottet i likhet med grundlagsutskottet att registrering och vidareförmedling av andra uppgifter än sådana som baserar sig på verifierbara fakta kan bli ett problem för den registrerades skydd för privatlivet och rättsskydd. Därför ställs det alldeles speciella krav på att sådana uppgifter ska vara felfria och tillförlitliga. Det bör uppmärksammas när man fattar beslut om att översända uppgifter i enskilda fall. Förvaltningsutskottet hänvisar dessutom till att den myndighet som lämnar ut uppgifter enligt artikel 16.4 kan fastställa de villkor på vilka den mottagande myndigheten kan använda uppgifterna.

Flygsäkerhetsvakter (artiklarna 17 och 18)

Enligt artikel 17 beslutar varje fördragsslutande part självständigt i enlighet med sin nationella flygsäkerhetspolitik om användning av flygsäkerhetsvakter i de luftfartyg som registrerats i landet. Flygsäkerhetsvakter används enligt konventionen angående internationell civil luftfart som ingicks i Chicago den 7 december 1944 jämte bilagor och övriga bestämmelser och regler i internationell lag på området. Flygsäkerhetsvakterna är polistjänstemän eller personer med motsvarande utbildning i statlig tjänst och har i uppgift att upprätthålla säkerheten på luftfartyg. Andra fördragsslutande parter ska i god tid få en föregående skriftlig anmälan om att flygsäkerhetsvakter kommer att användas.

Utifrån artikel 18 beviljar Finland på begäran tillstånd för flygsäkerhetsvakter som en annan fördragsslutande part har satt in att inneha tjänstevapen på flygningar till och från Finland. Men en flygsäkerhetsvakt som innehar vapen och ammunition får inte avlägsna sig från ett luftfartyg annat än åtföljd av en finländsk myndighetsperson och ammunitionen ska omedelbart överlämnas vid en överlåtelseplats som fastställts av den finländska myndigheten där den förvaras under uppsikt. Enligt propositionens motivering är det inte meningen att flygsäkerhetsvakter ska sättas in på finländska luftfartyg. Utskottet har den uppfattningen att det är en motiverad lösning, inte minst med tanke på passagerarnas säkerhet.

Av 2 § i ikraftsättandelagen framgår att en flygsäkerhetsvakt med stöd av artiklarna 17 och 18 i Prümfördraget inom Finlands territorium kan beviljas rätt att bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap ombord på luftfartyg och på flygplatser. Beslut om rätt att bära skjutvapen eller andra maktmedelsredskap fattas av polisen.

Bistånd vid återsändande (artikel 23)

Av artikel 23.1 i Prümfördraget framgår det att de fördragsslutande parterna biträder varandra i samband med återsändande av invandrare med beaktande av det beslut och direktiv av rådet som nämns i artikeln. De fördragsslutande parterna underrättar varandra i god tid om planerade återsändningar och erbjuder, i mån av möjlig-

het, de andra fördragsslutande parterna en möjlighet att delta i dem.

En fördragsslutande part får enligt artikel 23.2 återsända en person genom en annan fördragsslutande parts territorium, om det är nödvändigt.

I propositionen föreslås att utlänningslagen kompletteras med en paragraf som hänför sig till artikel 23. Lagförslaget har formulerats så att tillstånd för en myndighet i en annan fördragsslutande part att genomföra återsändandet ges av polis- eller gränsbevakningsväsendet. En polisman eller gränsbevakare ska också i regel svara för transiteringen och ge myndigheterna i en annan fördragsslutande part en möjlighet att delta i den. Bara i exceptionella situationer ska en tjänsteman i en annan fördragsslutande part kunna ges tillstånd att genomföra transiteringen självständigt. I lagförslaget föreskrivs också om den befogenhet som myndigheten i en annan fördragsslutande part ska ha.

Utskottet vill att det av lagförslaget och motiveringen klart ska framgå vad det handlar om vid transitering och vilka myndigheter i Finland som kan ge myndigheterna i en annan fördragsslutande part tillstånd till transitering. Dessutom är det nödvändigt att reglera befogenheterna för en myndighet i en annan fördragsslutande part vid själva transiteringen. Utskottet föreslår därför längre fram i detaljmotiveringen att lagförslag 7 ändras.

Åtgärder vid omedelbar fara (artikel 25)

En fördragsslutande parts tjänstemän kan i brådskande fall utan förhandsmedgivande av en annan fördragsslutande part överskrida den gemensamma gränsen för att i närheten av den andra fördragsslutande partens gräns genomföra sådana tillfälliga åtgärder i enlighet med värdstatens nationella lagstiftning som behövs för att avvärja omedelbar fara för liv eller hälsa.

Värdstaten ska omedelbart underrättas om att gränsen har överskridits. Åtgärderna ska avbrytas när värdstaten har vidtagit nödvändiga åtgärder för att avvärja faran.

Tillämpningen av artikeln regleras närmare i 4 § i ikraftsättandelagen. En behörig tjänsteman

i den andra staten har utifrån paragrafen rätt att använda sådana befogenheter som föreskrivs i 2 kap. i polislagen (493/1995), om det är nödvändigt att tillgripa dem i brådskande ordning för att avvärja fara som hotar liv eller hälsa. Ett annat villkor är att den finländska behöriga myndigheten inte omedelbart kan använda sina befogenheter.

Användning av tjänstevapen och utrustning (artikel 28)

Av artikel 28 i Prümfördraget framgår att de fördragsslutande parternas tjänstemän som inom ramen för en gemensam insats vistas i en annan fördragsslutande parts territorium kan använda sin tjänsteuniform. De kan inneha tjänstevapen, ammunition och övrig nödvändig utrustning i enlighet med ursprungsstatens nationella lagstiftning. Varje fördragsslutande part kan förbjuda ursprungsstatens tjänstemän att medföra vissa tjänstevapen, viss ammunition och övrig nödvändig utrustning.

Artikeln 2 stycke gäller villkoren för att få använda tjänstevapen och utrustning. Det inskränker inte explicit användningen till gemensamma insatser. Men ändamålet framgår av fördragssammanhanget. I 3 § 2 mom. i ikraftsättandelagen har användningen av vapen dessutom klart begränsats till gemensamma insatser.

De fördragsslutande parternas tjänstemän får utifrån artikel 28.2 använda tjänstevapen, ammunition och utrustning endast "vid nödvärn för att skydda sig själv eller andra". Denna definition av villkoren för befogenheten svarar inte mot den tyska definitionen, som är mer exakt och begränsar användningen till självförsvar och nödvärn. I 3 § 2 mom. ikraftsättandelagen är befogenheten att använda maktmedelsredskap i vilket fall som helst korrekt begränsad till nödvärnssituationer och den fullmakt en polisman med stöd av sina befogenheter kan ge i enskilda fall.

Dataskydd

Enligt fördraget ska varje fördragsslutande part i sin lagstiftning i fråga om behandlingen av personuppgifter garantera en dataskyddsnivå som

motsvarar åtminstone den nivå som fastställts i Europarådets konvention 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter och i tilläggsprotokollet 2001 samt beakta rekommendationen 1987 om polisens användning av personuppgifter. De fördragsslutande parterna är dessutom bundna av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna.

Förvaltningsutskottet understryker att konventionerna och stadgan utgör minimigarantier i samarbetet inom ramen för Prümfördraget. I nationellt hänseende är också 10 § 1 mom. i grundlagen betydelsefullt.

Om vår nationella lagstiftning inte tillåter att myndigheterna samlar in eller på något annat sätt behandlar personuppgifter får de inte heller behandlas utifrån Prümfördraget.

Rättsskyddsaspekter (artikel 40)

Det finns explicita rättsskyddsbestämmelser om de nationella myndigheternas utövning av befogenheter framför allt i artikel 40, som gäller tillämpning av dataskyddsbestämmelser. Den tyska lydelsen förutsätter rätt att överklaga misstanke om kränkning av rättsskyddet hos en oberoende domstol och oberoende tillsynsmyndighet. I den finskspråkiga versionen av artikel 40.1 kommer betydelsen av domstolskontroll och ett effektivt rättsskyddsmedel däremot inte tillräckligt tydligt fram.

Den tyska fördragstexten förutsätter rätt att överklaga hos en oberoende och opartisk domstol som grundar sig på lag på det sätt som avses i artikel 6 stycke 1 i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och hos en oberoende tillsynsmyndighet i enlighet med artikel 28 i det direktiv som nämns i artikel 40 i Prümfördraget. Ursprungstexten kräver likaså att den berörda personen ska ges möjlighet att kräva skadestånd eller annan ersättning i domstol. Med hänsyn framför allt till kraven i 21 § i grundlagen och att det handlar om myndighetsbefogenheter som omfattar de grundläggande fri- och rättigheterna är det viktigt att rätten att få de frågor som avses i artikel 40.1 behandlade i dom-

stol uttrycks klart och tydligt också i den finska texten.

Detaljmotivering

1. Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration och om tillämpning av detta fördrag

2 §. *Flygsäkerhetsvakt.* Enligt 2 § i ikraftträddandelen kan en flygsäkerhetsvakt inom Finlands territorium med stöd av artiklarna 17 och 18 i fördraget beviljas rätt att ombord på luftfartyg och på flygplatser bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap. Beslut om rätt att bära skjutvapen eller andra maktmedelsredskap fattas av polisen.

Lagutskottet har i sitt utlåtande för förvaltningsutskottet påpekat att flygsäkerhetsvakter enligt bestämmelsen förefaller ha en mer omfattande rätt att bära vapen än vad artikel 18 i fördraget medger. Av paragrafmotiven framgår inte varför tillstånd att bära vapen skulle behöva beviljas på hela flygplatsområdet. Å andra sidan uttrycker inte heller "ombord på luftfartyg" alldeles exakt att det bara handlar om det luftfartyg som flygsäkerhetsvakten placerats ombord på.

Förvaltningsutskottet påpekar att det av artikel 18 framgår att flygsäkerhetsvakter inte får medföra tjänstevapen och ammunition till andra ställen än flygplatsens säkerhetszoner med begränsat tillträde. Det är tillåtet att avlägsna sig från ett luftfartyg och att vistas i flygplatsens säkerhetszon bara i sällskap av den behöriga nationella myndigheten. Tjänstevapen och ammunition ska omedelbart efter avstigning från luftfartyget överlämnas i närvaro av följeslagaren vid en av den behöriga nationella myndigheten fast-

ställd överlåtelseplats, där de förvaras under uppsikt.

Utskottet noterar vidare att ikraftträdandelagens 2 § använder det grundläggande begreppet "flygplats" enligt 11 kap. om luftfartsskydd för den civila luftfarten i luftfartslagen (1242/2005). Begreppet i ikraftträdandelagen ska ses i samband med fördragstexten, vilket innebär att begreppets innehåll blir snävare. Begreppet "luftfartyg" anser förvaltningsutskottet självklart betyda det luftfartyg där flygsäkerhetsvakten är placerad. Innebörden i avstigning och vistelse på flygplatsen åtföljd av en företrädare för den nationella myndigheten samt förvaring av vapen efter avstigning följer direkt av bestämmelserna i Prümfördraget, som nu sätts i kraft som lag. Inte heller i övrigt har det framkommit något skäl att ändra 2 § i ikraftträdandelagen.

3 §. En annan stats tjänstemans deltagande i en gemensam insats i Finland. Avsikten med 3 § är att genomföra artikel 24 i Prümfördraget om gemensamma insatser på en fördragsslutande parts territorium och de befogenheter som de andra staternas tjänstemän kan utöva i samband med sådana.

Enligt 1 mom. i lagförslaget har en behörig tjänsteman som deltar i en gemensam insats rätt att inom Finlands territorium enligt polismannens anvisningar utöva sådana polisbefogenheter som polismannen inom ramen för sin behörighet anvisar. En annan stats tjänsteman har rätt att under en finländsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter ger honom fullmakt till. Gränserna för de tillåtna åtgärderna bestäms alltså i sista hand utifrån beslut som en enskild polisman fattar inom ramen för sina befogenheter.

Lagutskottet anser att bestämmelsens räckvidd bör begränsas t.ex. genom att den befogenhet som en annan stats tjänsteman har binds upp vid vad som i varje enskilt fall är nödvändigt för att genomföra en gemensam insats. Dessutom bör det övervägas om det som ett explicit villkor för användning av maktmedel precis som i 4 §

bör ställas att en behörig finländsk tjänsteman inte omedelbart kan tillgripa nödvändiga maktmedel.

Förvaltningsutskottet anser att lagförslaget inte behöver ändras och tillstyrker 3 § 1 mom. i enlighet med propositionen. Att befogenheterna är adekvata följer rent generallt av polislagens 2 § 2 mom. (allmänna principer för polisens verksamhet) och i fråga om användningen av maktmedel särskilt av polislagens 27 § 1 mom. (användningen av maktmedel som kan anses försvarliga). När maktmedel sedan eventuellt används kommer det att vara en främmande stats för dessa uppgifter utbildad tjänsteman som gör det. Dessutom kommer maktmedlen att användas enligt en finländsk tjänstemans instruktioner. Förvaltningsutskottet påpekar att det i 3 § är fråga om utövande av befogenheter enligt en finländsk polismans instruktioner eller under dennes uppsikt. Lagens 4 § gäller situationer där en annan stats tjänsteman självständigt utövar befogenheter.

En annan stats tjänsteman som deltar i en gemensam insats kan med stöd av 3 § 2 mom. i ikraftträdandelagen ges rätt att inom Finlands territorium bära skjutvapen och andra maktmedelsredskap. Beslut om rätt att bära skjutvapen eller andra maktmedelsredskap fattas av en polisman som hör till befälet. Maktmedelsredskap får användas endast i en sådan nödvärnsituation som avses i 4 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) eller när en polisman med stöd av sina befogenheter i enskilda fall ger en annan stats behöriga tjänsteman fullmakt att använda maktmedelsredskap.

Förvaltningsutskottet hänvisar till lagutskottets utlåtande och den kritik som där riktas mot 3 § 2 mom.; samtidigt anser förvaltningsutskottet att rätten att använda maktmedelsredskap i 3 § 2 mom. som sig bör begränsas till nödvärnsituationer enligt strafflagen och situationer där en polisman med stöd av sina befogenheter i enskilda fall ger en annan stats behöriga tjänsteman fullmakt att använda maktmedelsredskap. Utskottet tillstyrker också 3 § 2 mom. utan ändringar.

4 §. *En annan stats tjänstemans agerande i en omedelbar farosituation.* Av 4 § framgår att en behörig tjänsteman som med stöd av artikel 25 i fördraget i en omedelbar farosituation verkar inom Finlands territorium i närheten av gränsen har rätt att använda sådana befogenheter som föreskrivs i 2 kap. i polislagen, om det är nödvändigt att i brådskande ordning tillgripa dem för att avvärja fara som hotar liv eller hälsa. Det förutsätts dessutom att den finländska behöriga myndigheten inte omedelbart kan använda sina befogenheter.

Lagutskottet har påpekat för förvaltningsutskottet att paragrafen inte kräver att faran ska vara omedelbar.

Men i början av paragrafen hänvisas det direkt till en omedelbar farosituation enligt artikel 25 i fördraget. Förvaltningsutskottet anser att man självfallet avser samma fara när man senare i samma mening talar om en fara som hotar.

7 §. *Ikraftträdande.* Enligt denna paragraf bestäms lagens ikraftträdande genom förordning av republikens president. Grundlagsutskottet ansåg i sitt betänkande om grundlagen att uttrycket i 93 § 2 mom. "beslut som fattas i Europeiska unionen" också täcker in ärenden som formellt sett inte ingår i unionens behörighet, men som vad beträffar sitt innehåll och sina effekter kan jämföras med EU-ärenden, som det dåvarande Schengenregelverket kunde anses vara ett exempel på (GrUB 10/1998 rd). I samband med sådana beslut utfärdas bestämmelserna om lagens ikraftträdande på grund av 93 § 2 mom. i grundlagen genom förordning av statsrådet (GrUU 49/2001 rd).

Prümfördraget har inte tagits fram inom EU-strukturen, men i likhet med det dåvarande Schengenregelverket har det en nära koppling till samarbetet inom ramen för unionen. Grundlagsutskottet anser att det rör sig om en fråga som vad beträffar innehåll och effekter kan jämföras med unionsärenden och som omfattas av regeringens behörighet enligt 93 § 2 mom. Därför måste 7 § i ikraftträdandelagen i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande ändras så att bestämmelser om lagens ikraftträdande utfärdas

genom förordning av statsrådet. Detsamma gäller ikraftträdandebestämmelsen i propositionens övriga lagförslag. Dessa ändringar måste göras om avsikten är att behandla lagförslagen i vanlig lagstiftningsordning.

Lagförslag 2—4

Utskottet föreslår med hänvisning till motiven till 7 § i lagförslag 1 att ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 2—4 ändras.

5. Lag om ändring av 17 § i lagen om fordons- trafikregistret

17 §. *Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem.* Avsikten med detta förslag är att sätta i kraft artikel 12 i Prümfördraget, enligt vilken de fördragsslutande parterna — för bekämpning och undersökning av brott samt för undersökning av sådana överträdelser som i den fördragsslutande part som framställer förfrågan lyder under domstols- och åklagarväsendets behörighet samt för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet — ger övriga fördragsslutande parters nationella kontaktställen tillträde till de nationella fordonsregistren, med rätt att i enskilda fall göra automatiska sökningar. Sådana sökningar kan enligt artikel 12 göras bland uppgifterna om ägare och innehavare och uppgifterna om fordonet. Sökningarna kan endast genomföras genom användning av ett fordons fullständiga identifieringsnummer eller registerbeteckning. De kan endast ske i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen i den fördragsslutande part som genomför sökningen. Varje fördragsslutande part ska för förmedling av de nämnda uppgifterna utse ett nationellt kontaktställe som tar emot förfrågningar. Det nationella kontaktställets befogenheter fastställs i enlighet med den gällande nationella lagstiftningen.

Lagutskottet anser att förvaltningsutskottet har anledning att utreda närmare om genomförandet av fördraget verkligen kräver att uppgifter lämnas ut i sådan omfattning. Vidare vill lagutskottet att förvaltningsutskottet noterar att den föreslagna lagändringen inte begränsar sig till de

fördragsslutande parterna i Prümfördraget, utan att sekretessbelagda uppgifter utifrån den nya bestämmelsen kan lämnas ut till de brottsbekämpande myndigheterna i alla stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Enligt inkommen utredning har regeringen velat se till att de uppgifter som behövs för syftet enligt artikel 12 i Prümfördraget går att få också om någon av de uppgifter som behövs tolkas vara sekretessbelagd. Detta är orsaken till förslaget om komplettering av 17 § 2 mom. Det är inte fråga om särskilt känsliga uppgifter, och dessutom kan de nämnda uppgifterna redan nu med stöd av 17 § 2 mom. 11 punkten lämnas ut till de myndigheter i en annan EES-stat som registrerar fordon eller körkort eller har hand om övervakningen av dessa. Dessutom blir regleringen klarare om den med en gång gäller samtliga EES-stater. Det bör noteras att tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen trots allt begränsas med en hänvisning till förpliktelser som följer av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

Förvaltningsutskottet föreslår att 17 § ska godkännas i den form som regeringen föreslagit, men med beaktande av proposition RP 149/2006 rd, där det föreslås att 17 § 2 mom. i lagen ska ändras (KoUB 33/2006 rd).

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår samma ändring i lagförslag 5 som i 7 § i lagförslag 1.

6. Lag om ändring av 16 kap. 20 § och 40 kap. 12 § i strafflagen

Enligt artikel 31 i Prümfördraget jämställs tjänstemän som i överensstämmelse med detta fördrag verkar i en annan fördragsslutande parts territorium i fråga om brott som de begår och brott som de utsätts för med den andra fördragsslutande partens tjänstemän. I syfte att genomföra denna fördragsbestämmelse föreslås ändring av bestämmelserna om tillämpningsområdet för strafflagens 16 kap. om brott mot myndigheter och 40 kap. om tjänstebrott. Regeringen föreslår

att bestämmelserna även ska nämna upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott. Enligt propositionsmotiven verkställs på detta sätt även det straffrättsliga skyddet för flygsäkerhetsvakter och andra staters tjänstemän som deltar i gemensamma insatser för återsändande eller som agerar i omedelbara farosituationer.

Lagutskottet pekar i sitt utlåtande på att bestämmelserna emellertid inte helt stämmer överens. Det kommer sig av att 16 kap. 20 § 2 mom. på finska föreslås bli kompletterad ytterligare med utländska tjänstemän som utför "tarkkailu" (ung. "observation"). Lagutskottet ser tillägget som onödigt och det svarar inte heller mot det uttalade syftet i propositionens motivering. I slutet av samma moment har uppgiften att utföra förundersökning felaktigt blivit utredning.

Förvaltningsutskottet finner lagutskottets anmärkning vara motiverad och föreslår strykning av "tarkkailu-" i 16 kap. 20 § 2 mom., samtidigt som det justerar ordalydelsen i slutet av samma moment.

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår samma ändring i lagförslag 6 som i 7 § i lagförslag 1.

7. Lag om ändring av utlänningslagen

152 a §. Avlägsnande ur landet genom Finlands territorium (Ny). Med hänvisning till de allmänna motiven föreslår utskottet bestämmelser om förfarandet när någon avlägsnas ur landet genom Finlands territorium. Den nya 152 a § ersätter propositionens 151 a §, som bör utgå. Regleringen blir mer överskådlig om bestämmelsen placeras sist i 9 kap. Paragrafen gäller situationer där en annan stat beslutat avlägsna en person som vistas på dess territorium och detta avlägsnande verkställs genom Finlands territorium. Bestämmelsen innebär nationellt genomförande av artikel 23 i Prümfördraget om bistånd vid återsändande. Dessutom kompletteras genomförandet av direktiv 2003/110/EG om bistånd vid transitering i samband med återsändande med flyg (EUT L 321, 6.12.2003, s. 26) och pre-

ciseras det förfarande som ska följas när en annan stat ber om transitering med stöd av ett EG-återtagandeavtal, ett bilateralt återtagandeavtal som Finland ingått eller någon annan förpliktelse som är bindande för Finland.

Enligt 1 mom. kan det tillåtas att den behöriga myndigheten i en annan stat avlägsnar en tredjelandsmedborgare ur landet genom Finlands territorium. Enligt artikel 23.2 i Prümfördraget får en fördragsslutande part vid behov återsända en person som omfattas av ett beslut om återsändande genom en annan fördragsslutande parts territorium. Transiteringstillståndet ska således enligt fördragsbestämmelsen beviljas när en annan fördragsslutande part ber om det. När begäran om transitering baseras på ett återtagandeavtal som är bindande för Finland följer man avtalsbestämmelserna när det gäller att bevilja transiteringstillstånd. Om begäran gäller någon annan förpliktelse som är bindande för Finland, exempelvis rådets direktiv 2003/110/EG om bistånd vid transitering i samband med återsändande med flyg, följs de bestämmelserna.

Tillståndet till transitering beviljas av polisen eller gränskontrollmyndigheten. Statsrådet utfärdar genom förordning i enlighet med 7 § i ikraftträdandelagen vilken polis- eller gränskontrollenhet som i situationer enligt fördraget beviljar tillstånd till avlägsnande ur landet genom Finlands territorium och vem den enheten ska informera om sitt beslut. Samma förordning ska också tillämpas när tillstånd att transitera begärs på grundval av ett återtagandeavtal eller en annan förpliktelse som är bindande för Finland. Tillståndet i transitering ska ange vilken myndighet som ansvarar för transiteringen och vilka befogenheter och vilken rätt att använda maktmedel den andra statens myndighet har.

Enligt 2 mom. ska ansvaret för transitering genom Finland i regel ligga på polisen eller gränskontrollmyndigheten. Den andra statens myndigheter kan då delta i transiteringen. Den andra statens tjänstemän kan i undantagsfall avlägsna en person ur landet genom Finlands territorium självständigt. Detta gäller endast situationer där polisen eller gränskontrollmyndighe-

ten inte utan oskäligt dröjsmål kan genomföra transiteringen.

I 3 mom. finns bestämmelser om vilka befogenheter den andra statens myndigheter har när de deltar i en transitering som i praktiken genomförs av finländska myndigheter. En annan stats tjänstemän som deltar i avlägsnandet kan då ges samma befogenheter som en person som bistår en polisman (27 § 3 mom. och 46 § i polislagen) eller en gränsbevakningsman (35 § 2 mom. i gränsbevakningslagen).

Paragrafens 4 mom. innehåller bestämmelser om vilka befogenheter den andra statens myndigheter har när de självständigt genomför transiteringar. I sådana situationer får de berörda tjänstemännen rätt att ge nödvändiga befallningar och meddela nödvändiga förbud som är förpliktande för den som avlägsnas ur landet. Med stöd av samma moment kan polisen eller gränskontrollmyndigheten ge dem rätt att använda maktmedel inom Finlands territorium. Tjänstemännen kommer att ha rättigheter som ligger nära väktarnas befogenheter. Ordalydelsen i bestämmelserna om rätt att använda maktmedel föreslås ligga i linje med 27 § i polislagen, 35 § i gränsbevakningslagen, 18 kap. 6 § i fängelselagen, 13 kap. 6 § i häktninglagen och 15 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen, dock så att rätten begränsas till de mest sannolika situationerna i samband med avlägsnande ur landet. Sådana situationer är att förhindra flykt, bryta ned motstånd eller avvärja ett överhängande brott eller någon annan farlig gärning eller händelse. Det betonas i momentet att maktmedlen ska vara behövliga samt försvarliga med hänsyn till omständigheterna. När man bedömer om maktmedlen är försvarliga ska man beakta hur viktig och brådskande uppgiften är, hur farligt motståndet, vilka resurser som står till förfogande och andra omständigheter som påverkar den samlade bedömningen av situationen. Dessutom kommer det att krävas att finländska behöriga tjänstemän inte omedelbart kan använda maktmedel för att en främmande stats tjänstemän ska få använda maktmedel. Andra staters tjänstemän som genomför en transitering

självständigt ska inte ha rätt att bära skjutvapen inom Finlands territorium.

Ikraftträdandebestämmelsen. Det föreslås att lagen träder i kraft genom förordning av statsrådet samtidigt som fördraget träder i kraft för Finlands del.

Lagstiftningsordning

Lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, eftersom förvaltningsutskottet på behörigt sätt beaktat grundlagsutskottets konstitutionella synpunkter på lagförslagets ikraftträdandebestämmelse.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande berör Prümfördraget inte grundlagen i den mening som avses i 94 och 95 §. Beslutet om att godkänna fördraget kan därför fattas med enkel majoritet.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration och om tillämpning av detta fördrag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—6 §
(Som i RP)

7 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

2.

Lag
om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 17 § i skjutvapenlagen av den 9 januari 1998 (1/1998), sådan den lyder delvis ändrad genom lagarna 601/2001, 151/2004 och 428/2004, ett nytt 3 mom. som följer:

17 §
(Som i RP)

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av *statsrådet*.

3.

Lag
om ändring av 53 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen av den 7 april 1995 (493/1995) 53 § 2 mom. som följer:

53 §
(Som i RP)

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av *statsrådet*.

4.

Lag
om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 augusti 2003 om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 29 § 8 punkten, och
fogas till 29 § en ny 9 punkt och till lagen en ny 41 a § som följer:

29 och 41 a §
(Som i RP)

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av *statsrådet*.

5.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om fordonstrafikregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 13 juni 2003 om fordonstrafikregistret (541/2003) 17 § 2 mom. 12 punkten, sådan den lyder i lag 588/2005, och
fogas till 17 § 2 mom., sådant det lyder delvis ändrat genom lag 403/2005 och nämnda lag 588/2005, nya 13 och 14 punkten och till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i sist nämnda lag, ett nytt 4 mom. som följer:

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter i registret får dock utan hinder av sekretessbestämmelserna lämnas ut som följer:

(12 punkten som i RP)

13) till sådana serviceproducenter som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ett fotografi av personen och personens namnteckningsprov för behandlingen av yrkeskompetensbevis för förare, (Ny 13 punkt)
(14 punkten som 13 punkten i RP)

(4 mom. som i RP)

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av *statsrådet*.

6.

Lag

om ändring av 16 kap. 20 § och 40 kap. 12 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 16 kap. 20 § 1 och 2 mom. samt 40 kap. 12 § 3 mom., sådana de lyder i lag 604/2002, som följer:

16 kap.

Om brott mot myndigheter

20 §

Bestämmelser om tillämpningsområdet

(1 mom. som i RP)

Vid tillämpningen av 9 § i detta kapitel jämställs med tjänstemän personer som avses i 40 kap. 11 § och som sköter offentliga förtroendeuppdrag, sådana utländska tjänstemän som är anställda hos Internationella brottmålsdomstolen eller som på finskt territorium med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse utför kontroll, övervakning, för-

följande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande och *förundersökning* och personer som utövar offentlig makt.

-----

40 kap.

Om tjänstebrott12 §
(Som i RP)

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av *statsrådet*.

7.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) en ny 152 a § som följer:

151 a §
(Utesl.)

152 a § (Ny)

Avlägsnande ur landet genom Finlands territorium

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan på grundval av en internationell överenskomst som är bindande för Finland eller någon annan förpliktelse som är bindande för Finland tillåta att den behöriga myndigheten i en annan stat avlägsnar en tredjelandsmedborgare ur landet genom Finlands territorium. Tillståndet skall ange vilken myndighet som genomför transiteringen och vilka befogenheter och vilken rätt att använda maktmedel den andra statens myndighet har.

Transiteringen genomförs av polisen eller gränskontrollmyndigheten, och den andra statens behöriga tjänstemän kan delta i transiteringen. Om polisen eller gränskontrollmyndigheten inte ofördröjligen kan genomföra transiteringen kan den tillåta att den andra statens behöriga tjänstemän genomför transiteringen självständigt.

När den andra statens behöriga tjänstemän deltar i en transitering som polisen eller gränskontrollmyndigheten genomför har de inom Finlands territorium rätt att utöva de polismanna- eller gränsbevakningsmannabefogenheter, inklusive maktmedel, som en polisman eller gränsbevakningsman inom ramen för sin behörighet anvisar.

När den andra statens tjänstemän genomför transiteringen självständigt har de rätt att ge nödvändiga befallningar och meddela nödvändi-

ga förbud som är förpliktande för den som skall avlägsnas ur landet. Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan ge dem rätt att använda maktmedel inom Finlands territorium för att i fråga om den som skall avlägsnas ur landet förhindra flykt, bryta ned motstånd eller avvärja ett överhängande brott eller någon annan farlig gärning eller händelse. Maktmedlen skall vara be-

hövliga samt försvarliga med hänsyn till omständigheterna. För att en främmande stats tjänstemän skall få använda maktmedel krävs det dessutom att finländska behöriga tjänstemän inte omedelbart kan använda maktmedel.

—————
Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 2 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Janina Andersson /gröna
Nils-Anders Granvik /sv
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /cent

Esko Kurvinen /saml
Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Heli Paasio /sd
Tapani Tölli /cent
Tuula Väätäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.

RESERVATION

Motivering

Fördraget om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration (Prümfördraget) har beretts på regeringsnivå mellan sju EU-medlemsstater och trädde i kraft den 1 november 2006. EU:s normala strukturer och Finlands riksdag har helt förbigåtts i beredningen.

EU kan inte övervaka fördraget och det fördragsfästa samarbetet står också utanför EG-domstolens befogenhet. Fördragets demokratiska berättigande är obefintligt i Finland eftersom Finland inte har varit med om beredningen. Det handlar inte om en EU-rättsakt utan om ett mellanstatligt fördrag och därmed har riksdagen inte haft möjlighet att delta i beredningen på det sätt som 96 § i grundlagen föreskriver (riksdagens deltagande i beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen).

Prümfördraget urholkar unionens beslutsmekanismer. Det blir ett prejudikatsfall typ Schengen som man åberopar när man vill förbigå Europaparlamentet och kommissionen. Det är fullt möjligt att den beredningsmetod som tillämpats vid Schengen och Prüm med vissa staters vilja rentav blir huvudregel för att driva igenom svåra frågor i en utvidgad Europeisk union. Ett sådant sätt att driva frågor ligger inte heller i linje med de allmänna målen för Finlands EU-politik.

Lagutskottet har tagit ställning till saken i sitt enhälliga utlåtande (LaUU 4/2006 rd): "En anslutning till Prümfördraget går emot de allmänna målen och principerna för Finlands EU-politik".

Det finns också en del allvarliga problem med fördragets innehåll, bl.a. när det gäller dataskydd. Dataskyddsnormerna är oenhetliga och nivån på det hela taget anspråkslös med tanke på det straffrättsliga samarbetet och polisarbetet i EU. Även om de fördragsslutande parterna

förpliktas av Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, som garanterar att vissa minimikrav uppfylls, bör vi vänta med att gå med åtminstone tills tredje pelarens dataskydd (U 48/2005 rd) som är under beredning i riksdagen är klart. Riksdagen bör kraftfullt backa upp statsrådets konsekventa arbete för att få igenom tredje pelarens dataskydd enligt det ursprungliga förslaget. Då skulle EU få enhetliga normer som svarar mot vår höga dataskyddsnivå. När bestämmelserna i Prümfördraget införlivas med EU-lagstiftningen längre fram kommer gällande EU-rättsakter att gå före bestämmelserna i Prümfördraget.

Om tredje pelaren saknar enhetliga och adekvata dataskyddsnormer blir också utbytet av information enligt Prümfördraget mycket osamordnat i och med att varje fördragsslutande part alltid handlar inom ramen bara för sin nationella lagstiftning. Men målet bör vara att alla fördragsslutande parter har samma höga dataskyddsnivå så att utbytet av information mellan parterna fungerar på behörigt sätt i fråga om människors personliga dataskydd.

Man borde noggrant överväga vilka fördelar Finland har av att tillträda Prümfördraget. I sitt tidigare utlåtande (LaUU 4/2006 rd) ansåg lagutskottet att fördraget i sak inte tillförde redan gällande samarbetsåtaganden inom EU något särskilt mervärde.

Utifrån ytterligare utredning till lagutskottet förefaller Prümfördraget närmast främja utbytet av DNA- och fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister genom att det skapar nya strukturer för kontakterna mellan myndigheter i de fördragsslutande parterna. På det hela taget är lagutskottet inte helt och fullt övertygat om att Finland har några väsentliga fördelar av att tillträda Prümfördraget (LaUU 23/2006 rd). Förvaltningsutskottet borde ha omfattat lagutskottets syn i sitt betänkande.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att riksdagen inte godkänner det i Prüm den 27 maj 2005 ingångna fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konunga-

riket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration och

att lagförslag 1—7 förkastas.

Helsingfors den 2 februari 2007

Veijo Puhjo /vänst
Janina Andersson /gröna
Kari Kärkkäinen /kd